

Hallituksen esitys Eduskunnalle verohallintolaiksi ja siihen liittyväksi lainsäädännöksi

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi uusi laki verohallinnosta, jolla korvattaisiin nykyinen vuodelta 1987 peräisin oleva samanniminen laki. Lisäksi esityksessä ehdotetaan muutettavaksi verotuslakia sekä perintö- ja lahjaverolakeja.

Verohallinnon ylintä päätöksentekoa ehdotetaan muutettavaksi siten, että verohallituksen nykyinen virkamieskollegio korvataan valtioneuvoston määräjäksi asettamalla johtokunnalla.

Johtokunnan perustamisen ja verohallinnon johtamisjärjestelmän kehittämisen yhteydessä on tarkoituksena myös uudistaa muutoinkin verohallituksen organisaatio.

Esitys liittyy valtion vuoden 1991 tulo- ja menoarvioesitykseen.

Esitykseen sisältyvät lait ovat tarkoitetut tulemaan voimaan 1 päivänä maaliskuuta 1991.

YLEISPERUSTELUT

1. Nykyinen tilanne ja verohallinnon kehittämistarve

Vuonna 1970 toteutetun verohallituksen perustamisen jälkeen verohallinnon organisaatio on perusrakenteeltaan säilynyt muuttumattomana, vaikkakin yksittäiset toiminnan kehittämishankkeet ovat ajoittain edellyttäneet myös organisaation tarkistamista. Viimeksi tällainen osauudistus, joka johti nykyisen verohallinnosta annetun lain säätämiseen, kohdistui liikevaihtoverohallintoon. Tällöin liikevaihtoverotoimistot lakkautettiin ja niiden tehtävät siirrettiin lääninverovirastoille ja samalla muutettiin lääninverovirastojen organisaatiota. Kehittämiseen käytettävissä olevat voimavarat on verohallinnossa yleensä suunnattu veronkannon uudistamisen kaltaisiin järjestelmämuutoksiin ja viime vuosina erityisesti tietojenkäsittelyn kehittämiseen. Koko verohallinnon organisaation kattava tarkastelu on tullut välttämättömäksi hallinnon uudistamiselle asetettujen yleisten, erityisesti johtamisjärjestelmiin

liittyvien kehittämistavoitteiden toteuttamiseksi.

Verohallituksen perustamisen yhteydessä hyväksytty työnjako on osoittautunut toimivaksi. Työnjaon mukaan valtiovarainministeriö keskittyy ensisijaisesti verolainsäädännön valmisteluun ja verohallitus vastaa verotuksen täytäntöönpanosta huolehtivan hallinnon johtamisesta ja osallistuu verotusmenettelyn kehittämiseen. Verohallituksen organisaatiota kehitettäessä on lähdetty siitä, että ministeriön ja verohallituksen välinen työnjako ei muutu.

Verotus on lakiin sidottua hallintotoimintaa, jossa toiminnan massaluonne huomioon ottaen korostuu erityisesti verotuksen yhdenmukaisuuden vaatimus. Verohallinnosta annetun lain mukaan verohallituksen on johtaessaan ja valvoessaan verohallinnon piiri- ja paikallisviranomaisien toimintaa erityisesti edistettävä oikean ja yhdenmukaisen verotuksen toimittamista antamalla veroviranomaisille neuvoja ja ohjeita. Tässä toiminnassa on keskeisessä asemassa verohallituksen laaja, pääosin kirjalli-

nen ohjaustoiminta. Verolainsäädännön ja sen soveltamistilanteiden moninaisuus edellyttävät alemmanasteisten määräysten antamista mukaan luettuna myös sitomattomat ohjeet. Nämä määräykset ja ohjeet täyttävät myös viranomaisten määräyksiä ja ohjeita koskevista toimenpiteistä annetussa laissa (573/89) asetetut vaatimukset.

Valtioneuvoston 12 päivänä toukokuuta 1988 vahvistamien hallinnon kehittämisperiaatteiden mukaisesti hallinnollisia keskusvirastoja kehitetään asiantuntijaviranomaisiksi. Tällä vahvistetaan keskusvirastojen edellytyksiä tarjota ministeriöille sekä alemmille hallintoviranomaisille ja palveluyksiköille erityisasiantuntemusta asianomaisen hallinnonalan palvelujen ja toimintapolitiikan kehittämisessä. Verohallituksessa tämä edellyttää oikeaan ja yhdenmukaiseen verotukseen ohjaavan asiantuntemuksen kehittämistä. Verohallituksen toimintamahdollisuuksia on tarkoitus parantaa organisoimalla verohallinnon johtamiseksi tarvittavat hallinnon ja tietojenkäsittelyn voimavarat tukemaan verotuksellisia ja veronkannollisia asiantuntijatehtäviä.

Yhdistämällä keskushallinnossa resurssihallinnollinen päätöksenteko varsinaisen toiminnan johtamiseen luodaan verohallinnon johdolle nykyistä paremmat mahdollisuudet ohjata lääniverovirastojen ja verotoimistojen toimintaa. Ohjaus painottuisi samalla tavoitteiden asettamiseen ja niiden toteutumisen seurantaan. Verohallinnon organisaation uudistaminen on tarpeen myös valtionhallinnossa toteutuksessa olevien tulosehjäykseen perustuvien talous- ja henkilöstöhallintojärjestelmien käyttöönottamiseksi. Ohjauksen kehittyminen mahdollistaa myös sen, että hallinnon eri tasojen työnjakoa voidaan selkeyttää.

Verohallinnon organisaation kehittäminen edellyttää verohallituksen johto-organisaation uudistamista. Virkamieskollegio olisi tarpeen hallinnon yleisten kehittämislinjojen mukaisesti korvata määrääjäksi asetettavalla johtokunnalla, joka vahvistaisi viraston johtamisessa tarvittavaa asiantuntemusta. Talous- ja veropoliittinen ohjaus voisi samalla vaikuttaa verohallinnon tavoitteiden asettamiseen ja toiminnan suunnitteluun. Johtokunnan edustama monipuolinen asiantuntemus tukisi verohallinnon johtamista.

Tarkoituksena on, että annettavaan lakiin sisältyisi verohallinnon organisaation perusteita koskevien säännösten lisäksi myös eräitä

verohallinnon viranomaisia ja virkamiehiä koskevia säännöksiä, jotka nykyisinkin sisältyvät voimassaolevaan lakiin verohallinnosta. Viimeksi mainittuun lakiin sisältyvät lautakuntia koskevat säännökset ehdotetaan tarvittavilta osin sisällytettäväksi verotuslakiin sekä perintö- ja lahjaverolakiin samalla kun viimeksi mainittuun lakiin ehdotetaan eräitä verohallinnon viranomaisten keskinäistä toimivaltaa koskevia tarkistuksia. Tehtävien muutosten yhteydessä myös keskusverolautakunnan jäsenen kelpoisuusehdoista säättäminen ehdotetaan yleisten norminantoa koskevien periaatteiden mukaisesti siirrettäväksi laista asetukseen.

2. Uudistuksen valmistelu

Edellä mainitun valtioneuvoston 12 päivänä toukokuuta 1988 tekemän päätöksen perusteella asetettu johto-organisaatiotoimikunta tarkasteli mietinnössään (1989:8) erityisesti kollegiaalista johtamista ja tämän johtamistavan kykyä vastata hallinnon uudistamistarpeisiin. Se esitti toiminta- ja tulostavoitteilla tapahtuvan ohjauksen toteuttamiseksi johtamistapoja uudistettavaksi ja asteittain luovuttavaksi kollegioista päätöksentekoeleminä. Toimikunta ehdotti, että kollegiot korvattaisiin asiantuntemukseltaan niitä monipuolisemmilla johtoeleimillä, jotka vastaisivat viraston toiminnan päälinjojen määrittämisestä ja kehittämisestä. Tällaiseksi johto-organisaatioksi toimikunta esitti valtioneuvoston määrääjäksi asettamaa johtokuntaa.

Keskusvirasto-organisaation kehittämiseksi valtiovarainministeriö asetti 14 päivänä maaliskuuta 1989 verohallinnon uudistamista varten kehittämishankkeen. Toimeksiantoon sisältyi ehdotusten tekeminen

- verohallituksen johto-organisaation uudistamisesta
- tietohallinnon organisaation tarkistamisesta
- piiri- ja paikallishallinnon kehittämistarpeista
- taloushallinnon kehittämisohjelmasta sekä muista tarpeellisiksi katsotuista toimenpiteistä verotuksen hallinnon tohostamiseksi.

Hankkeen tavoitteeksi annettiin määritellä verohallinnon keskeiset toiminnot 1990-luvulla, täsmentää vastuualueet ja selkeyttää päätöksentekojärjestelmää karsimalla organisaatiotasoja. Ehdotuksia tehtäessä tuli ottaa huo-

mioon hallitusohjelma ja sen lisäpöytäkirja, jonka mukaan hallinnon palvelukykyä parannetaan, tuottavuutta nostetaan ja joustavuutta lisätään. Lisäksi oli otettava huomioon edellä mainittu valtioneuvoston päätös toimenpiteistä hallinnon uudistamiseksi ja erityisesti sen ohjauksjärjestelmiä, ministeriöiden alaisen keskuhallinnon yksiköiden ohjattavuutta ja yksiköiden johtamisedellytysten parantamista koskevat kohdat.

Tähän esitykseen sisältyvät lakiehdotukset sekä asetusluonnoksen keskeiset kohdat perustuvat hankkeen yhteydessä toteutettuihin selvityksiin sekä sen jälkeen tältä pohjalta virkamiestyönä tehtyyn valmisteluun verohallituksessa ja valtiovarainministeriössä. Lääninverovirastoja ja verotoimistoja koskevat säännökset ehdotetaan tässä vaiheessa säilytettäväksi eräitä teknisuonteisia korjauksia ja viittauksia lukuunottamatta sisällöltään ennallaan. Ne tu-

lisivat tarkistettavaksi myöhemmin erikseen samassa yhteydessä kun verohallinnon kehittämistä jatketaan verohallituksen organisaatio uudistuksen toteuduttua erityisesti lääninverovirastoja ja verotoimistoja koskevana.

3. Esityksen hallinnolliset ja taloudelliset vaikutukset

Ehdotetut uudistukset tehostavat ja kehittävät verohallituksen toimintaa ja verohallinnon ohjattavuutta. Tällöin on mahdollista varmistaa valmisteilla olevien verotuksen ja verotusmenettelyn uudistamishankkeiden toteuttaminen.

Ehdotetusta uudistuksesta ei aiheudu mainittavia lisäkustannuksia. Uudistus edistää verohallinnon tuottavuutta ja parantaa sen palvelukykyä.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Verohallintolaki

1 §. Pykälän 1 momentissa ehdotetaan valtiovarainministeriön alaisen verohallinnon järjestämistä siten, että siihen kuuluisivat hallintoa johtavana asiantuntijavirastona verohallitus sekä alueellisina yksikköinä lääninverovirastot ja verotoimistot. Lääninverovirastojen ja verotoimistojen virka-alueet säilyisivät nykyisinä. Verohallintoon on tarkoitus asetuksella perustaa tietojenkäsittelyn tekninen tuotantoyksikkö. Tämä liittyy verohallinnon tietojenkäsittelyn työnjaon selkiinnyttämiseen ja palvelukyvyn lisäämiseen.

Lähinnä verotuksen päätöksentekoa ja ennakotiedon antamista varten tarkoitettua verotuksen lautakuntajärjestelmää ei tässä yhteydessä ehdoteta muutettavaksi. Lautakunnista ja niiden tehtävistä on säädetty erikseen.

2 §. Pykälän 1 momentissa ehdotetaan säädettäväksi verohallinnon tehtävistä. Ne säilyisivät ennallaan. Verotuksen toimittamiseen kuuluva verovalvonta ehdotetaan samalla lisättäväksi verohallinnon tehtäviä koskevaan luetteloon. Verohallinnon tehtäviä ei kuitenkaan ehdoteta määriteltäväksi viittaamalla veroihin ja maksuihin. Tämän vuoksi nykyinen esi-

merkkiluettelo ehdotetaan tarpeettomana poistettavaksi. Tarkemmat säännökset verohallinnon tehtävistä ja muista verotuksen toimittamiseen kuuluvista toiminnoista annetaan asetuksella.

Verohallituksen tehtävänä korostuu 2 momentissa oikean ja yhdenmukaisen verotuksen edistäminen. Se toteutuu muun muassa veroviranomaisiin suuntautuvana pääosin kirjallisena ohjeistuksena, sekä koulutuksena ja muuna ohjauksena ja neuvontana sekä verovelvollisiin suuntautuvana verotusta koskevana tiedottamisena.

Pykälän 3 momentissa ehdotetaan hallinnon yleistä kehittämistä koskevien päätösten mukaisesti, että valtiovarainministeriöllä olisi oikeus antaa verohallinnolle sen toimialaan liittyviä toimeksiantoja. Säännös selkeyttää ministeriön nykyistä toimeksianto-oikeutta ja korostaa verohallituksen luonnetta asiantuntijaviranomaisena. Lisäksi momentissa on maininta siitä, että verohallinnon tulee huolehtia niistä tehtävistä, jotka sille erikseen säädetään tai määrätään. Tällä tarkoitetaan muualla laissa, asetuksessa tai valtioneuvoston taikka valtiovarainministeriön päätöksessä annettuja tehtäviä.

3 §. Verohallituksen nykyinen kollegio ehdotetaan korvattavaksi johtokunnalla. Johtokunnan tehtävistä, kokoonpanosta ja asettamisesta säädettäisiin asetuksella. Tarkoituksena on, että johtokunnan puheenjohtajana toimisi verohallituksen pääjohtaja ja valtioneuvosto määräisi muut jäsenet kolmeksi vuodeksi kerrallaan. Jäsenistä yksi edustaisi verohallinnon henkilöstöä.

Johtokunta, joka toimisi virkavastuulla, päättäisi verohallinnon toimintalinjoista, tulo- ja menoarvioehdotuksesta sekä toiminta- ja taloussuunnitelmasta. Lisäksi johtokunta päättäisi niiden verohallituksen määräysten ja ohjeiden antamisesta, jotka se on ottanut käsiteltäväkseen. Johtokunnan luonteen huomioon ottaen johtokunta päättäisi käytännössä lähinnä periaatteellisesta ja merkitykseltään laajakantoisesta norminannosta. Johtokunnan käsiteltäväksi ei ole tarkoitus saattaa verohallituksen norminantoa muilta osin, koska se on luonteeltaan osa viraston tavanomaista toimintaa. Verohallituksen ohjeiden ja määräysten käsittely johtokunnassa ei muutenkaan niiden suuren lukumäärän ja vaikean rajattavuuden vuoksi ole tarkoituksenmukaista.

4—7 §. Ehdotetut eräitä yksittäisiä verohallinnon viranomaisia ja virkamiehiä koskevat säännökset vastaavat verohallinnosta annetun lain (960/87) 5—8 §:ään sisältyviä säännöksiä, joista on edelleen tarpeen säätää hallintolaissa.

2. Verotuslaki

12, 22 ja 26 §. Verohallituksen, lääninveroviraston ja verotoimiston asianomaisilla virkamiehillä on verohallinnosta annetun lain (960/87) 3 §:n mukaan oikeus verotuksen valvontaa ja verotusehdotuksen selvittämistä varten olla läsnä verolautakunnan, tutkijalautakunnan, perintöverolautakunnan ja lääninverolautakunnan kokouksissa ja ottaa niissä osaa keskusteluun. Koska puheena olevista lautakunnista on säädetty verotuslaissa sekä perintö- ja lahjaverolaissa, on uudessa hallintolaissa tarkoitus ainoastaan viitata näihin säännöksiin. Samalla nykyiseen hallintolakiin sisältyvät lautakuntia koskevat säännökset ehdotetaan siirrettäväksi asianomaisia lautakuntia koskevien muiden säännösten yhteyteen.

70 §. Verohallituksen yhteydessä toimii keskusverolautakunta, joka antaa hakemuksesta verotuksessa sitovina noudatettavia ennako-

tietoja. Lautakunnasta on säädetty verotuslaissa, voimassa olevassa verohallinnosta annettussa laissa sekä keskusverolautakunnasta annettussa asetuksessa. Lautakunnan kokoonpanosta ja jäsenien kelpoisuusehdoista on säädetty verotuslain 70 §:ssä. Koska lautakunnan tarkemmasta kokoonpanosta on tarkoitus säätää asetuksella eikä lautakunnan jäsenien kelpoisuusehdoista koskevia säännöksiä siten ole tarkoituksenmukaista säilyttää laissa, ehdotetaan niitä koskevat säännökset kumottavaksi laista.

3. Perintö- ja lahjaverolaki

32 §. Perintöverolautakunnan puheenjohtajana toimii veropiirin verojohtaja. Muut lautakunnan jäsenet määrää verohallitus asianomaisen verolautakunnan jäsenistä. Verohallitus määrää myös varapuheenjohtajat ja sen kuka varapuheenjohtajista toimii puheenjohtajan esytyneenä ollessa puheenjohtajana. Lisäksi verohallitus määrää lautakuntaan yhden ja tarvittaessa useampia valtionasiamiehiä. Asiasta on säädetty pykälän 2 ja 3 momentissa. Verohallituksen toimivalta näiltä osin ehdotetaan menettelyn yksinkertaistamiseksi ja norminannon uudistamisen valmistelun yhteydessä omaksuttujen tavoitteiden toteuttamiseksi siirrettäväksi lääninverovirastolle.

Koska vero- ja tutkijalautakuntien valtionasiamiesten sekä lääninverolautakuntien verotusasiamehen määrääminen siirrettiin verohallitukselta lääninverovirastojen tehtäväksi jo vuoden 1989 alusta, ehdotetaan perintöverolautakunnan valtionasiamiesten määräämismenettelyä tarkistettavaksi vastaavilta osin.

Siihen nähden, että verolautakuntaan kuuluttoman henkilön määrääminen perintöverolautakuntaan on hallinnollisesti epätarkoituksenmukaista, ehdotetaan 4 momenttiin sisältyvät, asiaa koskevat säännökset kumottaviksi laista.

Verohallinnon virkamiehen oikeudesta olla läsnä perintöverolautakunnan kokouksessa ja ottaa siellä osaa keskusteluun ehdotetaan säädettäväksi pykälän 5 momentissa. Tätä vastaavat säännökset sisältyvät voimassa olevan verohallinnosta annetun lain 3 §:ään. Puheena oleva laki on samalla tarkoitus kumota.

Muilta osin perintöverolautakuntaa koskevat säännökset säilyisivät muuttumattomina.

4. Tarkemmat säännökset

Tarkemmat säännökset verohallinnosta annettaisiin asetuksella. Lääninverovirastojen ja verotoimistojen tehtäviä ja organisaatiota koskevat verohallinnosta annetun asetuksen (278/88) säännökset ehdotetaan kuitenkin tässä vaiheessa säilytettäväksi muuttumattomina. Niitä koskevat tarkistukset on tarkoitus esittää piiri- ja paikallishallinnon uudelleenjärjestelyihin liittyvien selvitysten valmistuttua. Luonnos verohallintoasetuksen keskeisistä kohdista on tämän esityksen liitteenä.

5. Voimaantulo

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä maaliskuuta 1991. Ehdotetun verohallin-

tolain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin voidaan ryhtyä ennen lain voimaantuloa. Samalla ehdotetaan kumottavaksi verohallinnosta 11 päivänä joulukuuta 1987 annettu laki (960/87).

6. Säättämisjärjestys

Lakiehdotukset olisi käsiteltävä valtiopäiväjärjestyksen 66 §:n mukaisessa säättämisjärjestyksessä.

Edellä olevan perusteella annetaan Eduskunnalle hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Verohallintolaki

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

Yleiset säännökset

1 §

Verohallinto

Verotusta varten on valtiovarainministeriön alainen verohallinto, johon kuuluvat verohallitus, lääninverovirastot, verotoimistot sekä muita yksiköitä sen mukaan kuin erikseen säädetään.

Verohallintoa johtaa verohallitus. Jokaisessa läänissä on lääninverovirasto. Asetuksella voidaan kuitenkin säätää, että kahta tai useampaa lääninä varten on yhteinen lääninverovirasto.

Lisäksi verohallinnossa on lautakuntia ja asiamiehiä sen mukaan kuin niistä erikseen säädetään.

2 §

Verohallinnon tehtävät

Verohallinnon tehtävänä on verotuksen toimittaminen sekä verojen ja maksujen kanto ja perintä sekä verovalvonta sen mukaan kuin erikseen säädetään.

Johtaessaan verohallinnon toimintaa verohallituksen tulee edistää oikeaa ja yhdenmukaista verotusta sekä kehittää verohallinnon palvelukykyä.

Verohallinnon tulee suorittaa ne selvitys-, kokeilu-, seuranta- ja suunnittelutehtävät sekä ne muut tehtävät, jotka valtiovarainministeriö sille antaa tai jotka sille erikseen säädetään taikka määrätään.

3 §

Johtokunta

Verohallituksessa on johtokunta, jonka tehtävistä, kokoonpanosta ja asettamisesta säädetään asetuksella.

Verohallinnon viranomaisia koskevia säännöksiä

4 §

Muutoksen hakeminen eräissä tapauksissa

Verohallituksella ja lääninverovirastolla on oikeus valtion puolesta hakea muutosta asetuk-

nessa tarkemmin säädettäviä välittömiä valtion veroja koskeviin, veroviranomaisten ja lainkäyttöviranomaisten päätöksiin siinä järjestyksessä, kuin tällaisesta muutoksenhausta on säädetty. Sama oikeus on kunnan puolesta kunnanhallituksella kunnallisveroa koskevissa asioissa.

Jos verohallitus, lääninverovirasto tai kunnanhallitus haluaa käyttää 1 momentissa tarkoitettua oikeutta, sen on ilmoitettava siitä muutoksen hakemiseen oikeutetulle alemmalle veroviranomaiselle, joka silloin ei saa käyttää puhevaltaa samassa asiassa.

5 §

Verorikoksen ilmoittaminen syyttäjälle ja puhevallan käyttö

Verohallituksella ja lääninverovirastolla on oikeus valtion puolesta asetuksessa tarkemmin säädettävien verojen ja maksujen osalta syytteen panoa varten ilmoittaa verorikosta koskeva asia syyttäjälle ja määräämänsä asiamiehen edustamana käyttää valtion puhevaltaa tällaista syytettä tai mainitusta rikoksesta johuttavaa vahingonkorvausta koskevassa asiassa. Sama oikeus on kunnan puolesta kunnanhallituksella kunnallisveroa koskevissa asioissa.

Jos verohallitus haluaa käyttää 1 momentissa tarkoitettua oikeutta, sen on ilmoitettava siitä lääninverovirastolle, joka silloin ei saa käyttää puhevaltaa samassa asiassa.

Verohallinnon virkamiehiä koskevia säännöksiä

6 §

Sivutoimirajoitus

Verohallinnon virkamies ei saa kuulua valtiolle verovelvollisen yhteisön hallitukseen tai hallintoon eikä toimia sen tilintarkastajana,

ellei verohallitus ole yksittäistapauksessa tai erityisiä tapauksia varten yleisesti antanut siihen lupaa.

Verohallitus voi antaa rajoittavia määräyksiä verohallinnon virkamiehen oikeudesta harjoittaa liikettä tai ammattia tahi toimia virkan- sa ulkopuolella verovelvollisen asiamiehenä, avustajana tai asiantuntijana verotusta tai kirjanpitoa koskevassa taikka tuomioistuimessa vireillä olevassa asiassa.

7 §

Pesänhoitopalkkion suorittaminen valtiolle

Jos verohallinnon virkamies on veronkanto- lain (611/78) 27 a §:ssä tarkoitettussa erikoispe- rintäasiassa määrätty osallistumaan pesän- hoito- tai muuhun tehtävään konkurssissa, on tästä sekä siihen liittyvästä toimeksiannosta samoin kuin muusta erikoisperintätehtävästä saatu palkkio suoritettava valtiolle, kuitenkin vain siltä osin kuin se on maksettu tehtävästä, jonka virkamies on hoitanut ollessaan verohal- linnon palveluksessa.

Erinäiset säännökset

8 §

Tarkemmat säännökset

Tarkemmat säännökset tämän lain täytän- töönpanosta annetaan asetuksella.

9 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 199 . Tämän lain täytäntöönpanon edel- lyttämiin toimenpiteisiin voidaan ryhtyä ennen lain voimaantuloa. Tällä lailla kumotaan vero- hallinnosta 11 päivänä joulukuuta 1987 annet- tu laki (960/87).

2.

L a k i

verotuslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 12 päivänä joulukuuta 1958 annetun verotuslain (482/58) 12 §:n 4 momentti ja 70 §, sellaisena kuin ne ovat, 12 §:n 4 momentti 30 päivänä tammikuuta 1987 annetussa laissa (74/87) ja 70 § muutettuna 4 päivänä heinäkuuta 1975 ja 29 päivänä joulukuuta 1988 annetuilla laeilla (527/75 ja 1243/88), sekä
lisätään lain 22 §:ään uusi 3 momentti ja 26 §:ään uusi 2 momentti seuraavasti:

12 §

Valtion- ja kunnanasiainmiesillä sekä verohallituksen, lääninveroviraston ja verotoimiston asianomaisilla virkamiehillä samoin kuin lautakunnan kutsumalla asiantuntijalla on oikeus olla läsnä verolautakunnan kokouksessa ja siellä ottaa osaa keskusteluun. Sivulliset eivät saa olla läsnä kokouksessa.

22 §

Verohallinnon asianomaisella virkamiehellä on oikeus olla läsnä verotuksen valvontaa ja verotusehdotuksen selvittämistä varten lääninverolautakunnan kokouksessa ja ottaa siellä osaa keskusteluun.

26 §

Verohallinnon asianomaisella virkamiehellä on oikeus olla läsnä verotuksen valvontaa ja

verotusehdotuksen selvittämistä varten tutkijalautakunnan kokouksessa ja ottaa siellä osaa keskusteluun.

70 §

Keskusverolautakunnassa on puheenjohtaja ja kahdeksan muuta jäsentä, jotka varamiehinneen valtioneuvosto määrää viisivuotiskausittain. Jäsenistä on yksi määrättävä valtiovarainministeriön virkamiehistä ja yksi verohallituksen virkamiehistä sekä kaksi kuntien keskusjärjestöjen ehdottamista henkilöistä. Keskusverolautakunnassa tulee, mikäli mahdollista, eri veronmaksajaryhmien olla edustettuina.

Tarkemmat säännökset keskusverolautakunnan kokoonpanosta annetaan asetuksella.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 19 _____ .

3.

L a k i

perintö- ja lahjaverolain 32 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 12 päivänä heinäkuuta 1940 annetun perintö- ja lahjaverolain (378/40) 32 §, sellaisena kuin se on 5 päivänä joulukuuta 1969 annetussa laissa (742/69), seuraavasti:

32 §

Perintö- ja lahjaverotusta varten on jokaisessa kunnassa perintöverolautakunta. Perintöverolautakunta voi toimia jaostoihin jakaantuneena. Jaostojen lukumäärän määrää verohallitus. Perintöverolautakunnan toimistotehtävät hoitaa veropiirin verotoimisto.

Perintöverolautakunnassa on puheenjohtaja ja riittävä määrä varapuheenjohtajia sekä kaksi tai useampia muita jäseniä sen mukaan kuin verohallitus määrää. Perintöverolautakunnan puheenjohtajana on veropiirin verojohtaja. Muut lautakunnan jäsenet, varapuheenjohtajat heihin luettuina, määrää lääninverovirasto

asianomaisen verolautakunnan jäsenistä. Niin ikään määrää lääninverovirasto perintöverolautakuntaan yhden tai tarvittaessa useampia valtionasiamiehiä ja heille varamiehet.

Lääninverovirasto määrää, kuka varapuheenjohtajista puheenjohtajan estyneenä ollessa toimii lautakunnan puheenjohtajana. Muiden 2 momentissa tarkoitettujen lautakunnan jäsenten varamiehinä ovat heidän verolautakunnassa olevat varamiehet. Verojohtajalle muutoin kuin perintöverolautakunnan puheenjohtajana tämän lain mukaan kuuluvat tehtävät hoitaa verojohtajan ollessa estyneenä hänen sijaisenaan verotoimiston päällikkönä toimiva henkilö.

Perintöverolautakunnasta, sen jaostosta,

lautakunnan puheenjohtajasta, varapuheenjohtajista ja muista jäsenistä sekä valtionasiamiehestä on soveltuvin osin voimassa, mitä verolautakunnasta, sen jaostosta, verolautakunnan puheenjohtajasta, varapuheenjohtajista ja muista jäsenistä sekä valtionasiamiehestä on verotuslaissa (482/58) säädetty.

Verohallinnon asianomaisella virkamiehellä on oikeus olla läsnä verotuksen valvontaa ja verotusehdotuksen selvittämistä varten perintöverolautakunnan kokouksessa ja ottaa siellä osaa keskusteluun.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 19 .

Helsingissä 28 päivänä syyskuuta 1990

Tasavallan Presidentti
MAUNO KOIVISTO

Valtiovarainministeri *Matti Louekoski*

2.

L a k i

verotuslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 12 päivänä joulukuuta 1958 annetun verotuslain (482/58) 12 §:n 4 momentti ja 70 §,

sellaisena kuin ne ovat, 12 §:n 4 momentti muutettuna 30 päivänä tammikuuta 1987 annetulla lailla (74/87) ja 70 § muutettuna 4 päivänä heinäkuuta 1975 annetulla lailla ja 29 päivänä joulukuuta 1988 annetuilla laeilla (527/75 ja 1243/88), sekä

lisätään lain 22 §:ään uusi 3 momentti ja 26 §:ään uusi 2 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

12 §

 Valtion- ja kunnanasiainmiesillä, verohallituksen, ja lääninveroviraston asianomaisilla virkamiehillä samoin kuin lautakunnan kutsumalla asiantuntijalla on oikeus olla saapuvilla verolautakunnan kokouksessa ja siellä ottaa osaa keskusteluun. Sivulliset eivät saa olla kokouksessa saapuvilla.

 Valtion- ja kunnanasiainmiesillä *sekä* verohallituksen, lääninveroviraston *ja verotoimiston* asianomaisilla virkamiehillä samoin kuin lautakunnan kutsumalla asiantuntijalla on oikeus olla *läsnä* verolautakunnan kokouksessa ja siellä ottaa osaa keskusteluun. Sivulliset eivät saa olla *läsnä* kokouksessa.

22 §

Verohallinnon asianomaisella virkamiehellä on oikeus olla läsnä verotuksen valvontaa ja verotusehdotuksen selvittämistä varten lääninverolautakunnan kokouksessa ja ottaa siellä osaa keskusteluun.

26 §

Verohallinnon asianomaisella virkamiehellä on oikeus olla läsnä verotuksen valvontaa ja verotusehdotuksen selvittämistä varten tutkijalautakunnan kokouksessa ja ottaa siellä osaa keskusteluun.

70 §

Keskusverolautakunnassa on puheenjohtaja ja kahdeksan muuta jäsentä, jotka varamiehinneen valtioneuvosto määrää viisivuotiskausittain. Jäsenistä on yksi määrättävä valtiovarainministeriön virkamiehistä ja yksi verohallituksen virkamiehistä sekä kaksi kuntien keskusjärjestöjen ehdottamista henkilöistä.

70 §

Keskusverolautakunnassa on puheenjohtaja ja kahdeksan muuta jäsentä, jotka varamiehinneen valtioneuvosto määrää viisivuotiskausittain. Jäsenistä on yksi määrättävä valtiovarainministeriön virkamiehistä ja yksi verohallituksen virkamiehistä sekä kaksi kuntien keskusjärjestöjen ehdottamista henkilöistä. *Keskusverolautakunnassa tulee, mikäli mahdollista, eri veronmaksajaryhmien olla edustettuina.*

Voimassa oleva laki

Keskusverolautakunnan puheenjohtajalta vaaditaan tuomarinviran hoitamiseen oikeuttava tutkinto sekä perehtyneisyyttä tuomarintehtäviin. Vähintään puolet keskusverolautakunnan muista jäsenistä tulee olla tuomarinviran hoitamiseen oikeuttavan tutkinnon suorittaneita. Sen ohessa keskusverolautakunnan kaikkien jäsenten tulee olla veroasioihin perehtyneitä, ja heillä tulee, mikäli mahdollista, olla tuntemusta talouselämän eri aloista. Keskusverolautakunnassa tulee, mikäli mahdollista, eri veronmaksajaryhmien olla edustettuina.

Ehdotus

Tarkemmat säännökset keskusverolautakunnan kokoonpanosta annetaan asetuksella.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 19 _____

3.

Laki**perintö- ja lahjaverolain 32 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 12 päivänä heinäkuuta 1940 annetun perintö- ja lahjaverolain (378/40) 32 §, sellaisena kuin se on 5 päivänä joulukuuta 1969 annetussa laissa (742/69), seuraavasti:

Voimassa oleva laki

32 §

Perintö- ja lahjaverotusta varten on jokaisessa kunnassa perintöverolautakunta. Perintöverolautakunta voi toimia jaostoihin jakaantuneena. Jaostojen lukumäärän määrää verohallitus. Perintöverolautakunnan toimistotehtävät hoitaa veropiirin verotoimisto.

Perintöverolautakunnassa on puheenjohtaja ja riittävä määrä varapuheenjohtajia sekä kaksi tai useampia muita jäseniä sen mukaan kuin verohallitus määrää. Perintöverolautakunnan puheenjohtajana on veropiirin verojohtaja. Muut lautakunnan jäsenet, varapuheenjohtajat heihin luettuina, määrää verohallitus asianomaisen verolautakunnan jäsenistä. Niin ikään määrää verohallitus perintöverolautakuntaan yhden tai tarvittaessa useampia valtionasiamiehiä ja heille varamiehet.

Verohallitus määrää, kuka varapuheenjohtajista puheenjohtajan estyneenä ollessa toimii lautakunnan puheenjohtajana. Muiden 2 momentissa tarkoitettujen lautakunnan jäsenten varamiehinä ovat heidän verolautakunnassa

Ehdotus

32 §

Perintö- ja lahjaverotusta varten on jokaisessa kunnassa perintöverolautakunta. Perintöverolautakunta voi toimia jaostoihin jakaantuneena. Jaostojen lukumäärän määrää verohallitus. Perintöverolautakunnan toimistotehtävät hoitaa veropiirin verotoimisto.

Perintöverolautakunnassa on puheenjohtaja ja riittävä määrä varapuheenjohtajia sekä kaksi tai useampia muita jäseniä sen mukaan kuin verohallitus määrää. Perintöverolautakunnan puheenjohtajana on veropiirin verojohtaja. Muut lautakunnan jäsenet, varapuheenjohtajat heihin luettuina, määrää *lääninverovirasto* asianomaisen verolautakunnan jäsenistä. Niin ikään määrää *lääninverovirasto* perintöverolautakuntaan yhden tai tarvittaessa useampia valtionasiamiehiä ja heille varamiehet.

Lääninverovirasto määrää, kuka varapuheenjohtajista puheenjohtajan estyneenä ollessa toimii lautakunnan puheenjohtajana. Muiden 2 momentissa tarkoitettujen lautakunnan jäsenten varamiehinä ovat heidän verolauta-

Voimassa oleva laki

olevat varamiehensä. Verojohtajalle muutoin kuin perintöverolautakunnan puheenjohtajana tämän lain mukaan kuuluvat tehtävät hoitaa verojohtajan ollessa estyneenä hänen sijaisenaan verotoimiston päällikkönä toimiva henkilö.

Suurimmissa kunnissa verohallitus voi määrätä muuksi perintöverolautakunnan jäseneksi kuin sen puheenjohtajaksi ja tällaisen jäsenen varamieheksi verolautakuntaan kuulumattomankin henkilön.

Perintöverolautakunnasta, sen jaostosta, lautakunnan puheenjohtajasta, varapuheenjohtajista ja muista jäsenistä sekä valtionasiamiehestä on soveltuvien osin voimassa, mitä verolautakunnasta, sen jaostosta, verolautakunnan puheenjohtajasta, varapuheenjohtajista ja muista jäsenistä sekä valtionasiamiehestä on verotuslaissa (482/58) säädetty.

Ehdotus

kunnassa olevat varamiehensä. Verojohtajalle muutoin kuin perintöverolautakunnan puheenjohtajana tämän lain mukaan kuuluvat tehtävät hoitaa verojohtajan ollessa estyneenä hänen sijaisenaan verotoimiston päällikkönä toimiva henkilö.

Perintöverolautakunnasta, sen jaostosta, lautakunnan puheenjohtajasta, varapuheenjohtajista ja muista jäsenistä sekä valtionasiamiehestä on soveltuvien osin voimassa, mitä verolautakunnasta, sen jaostosta, verolautakunnan puheenjohtajasta, varapuheenjohtajista ja muista jäsenistä sekä valtionasiamiehestä on verotuslaissa (482/58) säädetty.

Verohallinnon asianomaisella virkamiehellä on oikeus olla läsnä verotuksen valvontaa ja verotusehdotuksen selvittämistä varten perintöverolautakunnan kokouksessa ja ottaa siellä osaa keskusteluun.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 19 .

Verohallintoasetus

Valtiovarainministeriön toimialaan kuuluvia asioita käsittelemään määrätyn ministerin esittelystä säädetään päivänä kuuta 199 annettun verohallintolain (/) 8 §:n nojalla:

1 §

Valtiovarainministeriön alaiseen verohallintoon kuuluvat verohallitus, lääninverovirastot, verotoimistot sekä verohallinnon yhteinen atk-palvelutuotanto. Lisäksi verohallinnossa on lautakuntia ja asiamiehiä sen mukaan kuin niistä erikseen säädetään.

Verohallitus

2 §

Verohallitus johtaa valtiovarainministeriön alaisena asiantuntijaviranomaisena verotuslais-
sa (482/58) tarkoitettujen verojen ja maksujen, sairausvakuutusmaksun, työnantajan sosiaaliturvamaksun, perintö- ja lahjaveron, liikevaihtoveron, eräistä vakuutusmaksuista suoritettavan veron sekä muiden verojen ja maksujen, joiden osalta niin säädetään, määräämistä, maksuunpanoa, kantoa ja perintää sekä verovalvontaa. Lisäksi verohallitus suorittaa ne muut tehtävät, jotka sille verohallinnosta annetun lain sekä muiden säännösten ja määräysten mukaan kuuluvat tai jotka valtiovarainministeriö sen tehtäväksi antaa.

3 §

Verohallituksessa on valtioneuvoston kolmeksi vuodeksi kerrallaan nimeämä johtokunta. Johtokunnan puheenjohtajana toimii verohallituksen pääjohtaja ja jäsenenä viisi muuta valtioneuvoston määräämää jäsentä, joista yksi edustaa verohallinnon henkilöstöä. Valtioneuvosto määrää yhden jäsenistä toimimaan varapuheenjohtajana. Pääjohtajan estyneenä ollessa hänen sijaisensa toimii johtokunnan jäsenenä.

Valtiovarainministeriö vahvistaa johtokunnan jäsenten palkkiot.

4 §

Johtokunta päättää

1) verohallinnon toimintalinjoista, tulo- ja menoarvioehdotuksesta sekä toiminta- ja taloussuunnitelmasta,

2) käsiteltäväkseen ottamiensa verohallituksen määräysten ja ohjeiden antamisesta, sekä

3) muista verohallintoa koskevista periaatteellisista tai laajakantoisista asioista, jotka se ottaa käsiteltäväkseen.

5 §

Verohallituksessa on verotuslinja, veronkantolinja sekä verotarkastusyksikkö. Lisäksi verohallitukseen kuuluvat pääjohtajaa avustavat tietohallinto, henkilöstöpalvelu sekä suunnitteluyksikkö.

6 §

Verotuslinjan tehtävänä on ohjata välittömän verotuksen toimittamista siten, että verojen ja maksujen ennakkoperintä, määrääminen ja maksuunpano tapahtuu niin kuin niistä erikseen säädetään.

Veronkantolinjan tehtävänä on ohjata liikevaihtoveron ja muiden välillisten verojen määräämistä, maksuunpanoa sekä verojen kantomista ja maksamisen valvontaa.

Verotarkastusyksikön tehtävänä on ohjata verotarkastusta ja yhteistyössä verotuslinjan ja veronkantolinjan kanssa kehittää verovalvontaa ja sen menetelmiä sekä suorittaa valtakunnallisia verotarkastuksia.

Tietohallinnon, henkilöstöpalvelun ja suunnitteluyksikön tehtävänä on asiantuntemusalueellaan tukea linjojen ja tarkastusyksikön toimintaa sekä avustaa pääjohtajaa toiminnan yhteensovittamisessa ja johtokunnan käsiteltäväksi kuuluvien asioiden valmistelussa.

7 §

Verotuslinjan ja veronkantolinjan tehtävistä sekä jakaantumisesta yksiköihin, tarkastusyksikön tehtävistä ja vastuualueista, tietohallinnon, henkilöstöpalvelun ja suunnitteluyksikön tehtävistä sekä verohallituksen sisäisten palvelujen järjestämisestä määrätään tarkemmin työjärjestyksessä.

Verohallinnon atk-palvelutuotanto

8 §

Atk-palvelutuotannon tehtävänä on tuottaa verohallinnon tietojenkäsittelyn käyttöpalvelut, ylläpitää verohallinnon yhteisiä tietokantoja sekä tarjota opastusta, koulutusta ja neuvontaa tietojenkäsittelyn käyttötoimintoihin ja apuvälineisiin liittyvissä asioissa.

Atk-palvelutuotannon tehtävistä ja organisaatiosta määrätään tarkemmin työjärjestyksessä.

Lääninverovirastot

9 §

Lääninveroviraston tehtävänä on virka-alueellaan

1) valvoa liikevaihtoverolaissa (532/63), eräistä vakuutusmaksuista suoritettavasta verosta annetussa laissa (664/66) ja auto- ja moottoripyöräverosta annetussa laissa (482/67) sekä ennakkoperintälaissa (418/59) ja työnantajan sosiaaliturvamaksulaisissa (366/63) tarkoitettujen ja muiden oma-aloitteisesti maksettavien verojen ja maksujen suorittamista sekä määrätä ja maksuunpanna tässä tarkoitetut verot ja maksut,

2) toimittaa verovelvollisiin, työnantajiin ja ennakon- ja muihin pidätysvelvollisiin kohdistuvia tarkastuksia, käyttää verotuslaissa (482/58) ja muualla lainsäädännössä verotarkastajalle annettua toimivaltaa,

3) kantaa ja periä välittömiä veroja, liikevaihtoveroa sekä muita veroja ja maksuja,

4) valmistella lääninverolautakunnassa käsiteltävät asiat sekä hakea tarvittaessa muutosta verotoimistossa, verolautakunnassa, perintöverolautakunnassa ja lääninverolautakunnassa toimitettuun verotukseen tai tutkijalautakunnan päätökseen,

5) ilmoittaa verorikosta koskevat asiat viralliselle syyttäjälle syytteeseen panoa varten sekä käyttää valtion puhevaltaa käsiteltäessä tällais-

ta syytettä tai rikoksesta johtuvaa vahingonkorvausta tuomioistuimessa, sekä

6) suorittaa ne muut tehtävät, jotka sille säännöksissä ja määräyksissä annetaan tai verohallitus sen tehtäväksi määrää.

10 §

Lääninveroviraston asiana on, sen lisäksi mitä muualla säädetään, tehdä verohallitukselle esityksiä sellaisista toimialaansa kuuluvista asioista, jotka ovat valtiovarainministeriön tai verohallituksen käsiteltäviä.

Lääninverovirasto toimii yhteistyössä läänin muiden piirihallintoviranomaisten kanssa.

11 §

Lääninveroviraston jakaantumisesta osastoihin ja muihin yksiköihin sekä tehtävajaosta on voimassa mitä siitä erikseen säädetään.

Verotoimistot

12 §

Verotoimiston tehtävänä on suorittaa veropiirissä välittömien verojen määräämiseen ja maksuunpanoon kuuluvia tehtäviä siten kuin verotuslaissa tai muutoin säädetään.

Lisäksi verotoimisto suorittaa ne muut tehtävät, jotka sen tehtäväksi erikseen säädetään tai määrätään, ja käsittelee myös ne asiat, joiden ratkaiseminen on säädetty verojohtajan tehtäväksi.

Verotoimiston jakaantumisesta osastoihin ja muihin yksiköihin sekä tehtävajaosta on lisäksi voimassa mitä siitä erikseen säädetään.

Verohallituksen ja verohallinnon atk-palvelutuotannon henkilöstö ja sen tehtävät

13 §

Verohallituksen päällikkönä on pääjohtaja.

Verotuslinjan ja veronkantolinjan päällikkönä on kummassakin ylijohdaja. Verohallituksessa on lisäksi johtajan ja apulaisjohtajan virkoja, joiden tehtävistä ja sijoittamisesta yksiköihin määrää pääjohtaja.

Verohallinnon atk-palvelutuotannon päällikkönä on johtaja.

Lisäksi verohallituksessa ja verohallinnon atk-palvelutuotannossa on virkasuhteessa ja työsopimussuhteessa olevaa henkilökuntaa.

14 §

Pääjohtaja johtaa verohallitusta sekä vastaa siitä, että verohallinnon toiminnassa noudetaan johtokunnan päättämiä toimintalinjoja.

Ylijohtajat ja johtajat vastaavat yksiköiden-
sä johtamisesta sekä avustavat pääjohtajaa
verohallinnon johtamisessa ja kehittämisessä.

Asioiden käsittely verohallinnossa

15 §

Verohallinnolle kuuluvat asiat ratkaisee

- 1) verohallitus,
- 2) atk-palvelutuotanto,
- 3) lääninverovirasto tai
- 4) verotoimisto.

Lisäksi verohallinnolle kuuluvia asioita ratkaisevat lautakunnat siten kuin asiasta erikseen säädetään.

Asioiden käsittely verohallituksessa

16 §

Verohallitukselle kuuluvat asiat ratkaisee

- 1) johtokunta,
- 2) pääjohtaja tai
- 3) muu virkamies, jolle sellainen toimivalta on työjärjestyksessä annettu.

17 §

Johtokunta päättää asioiden käsittelymenetelystä johtokunnassa.

Johtokunnan käsiteltäväksi kuuluvat asiat ratkaistaan esittelystä.

Johtokunta on päätösvaltainen, kun puheenjohtajan lisäksi vähintään kolme jäsentä on saapuvilla.

Johtokunnan päätökseksi tulee se mielipide, jota enemmistö on kannattanut tai äänen mennessä tasan se mielipide, johon puheenjohtaja on yhtynyt.

18 §

Työjärjestyksessä määrätään, mitkä muut verohallitukselle kuuluvat asiat on ratkaistava esittelystä.

19 §

Pääjohtaja ratkaisee verohallitukselle kuuluvat asiat, joita ei ratkaista johtokunnassa tai joita ei työjärjestyksessä ole annettu ylijohtajan, johtajan tai jonkun muun virkamiehen ratkaistavaksi.

Pääjohtaja, ylijohtaja, johtaja ja apulaisjohtaja voivat ottaa yksittäistapauksessa ratkaistavakseen asian, joka muutoin olisi hänen alaisensa ratkaistava.

Pääjohtaja vahvistaa verohallituksen työjärjestyksen sekä antaa siinä tarkemmat määräykset verohallituksen sisäisestä työnjaosta ja hallinnon järjestämisestä.

Asioiden käsittely lääninverovirastossa ja verotoimistossa

20 §

Lääninverovirastolle kuuluvat asiat ratkaisee lääninverojohdaja tai muu lääninveroviraston virkamies, jolle sellainen ratkaisovalta on työjärjestyksessä annettu.

Työjärjestyksessä määrätään, mitkä asiat on ratkaistava esittelystä.

Lääninverojohdaja voi ottaa yksittäistapauksessa ratkaistavakseen asian, joka muutoin olisi hänen alaisensa ratkaistava.

Lääninveroviraston työjärjestyksen vahvistaa lääninverojohdaja.

21 §

Verotoimistolle kuuluvat asiat ratkaisee verojohtaja tai ellei erikseen ole muuta säädetty, muu virkamies, jolle sellainen ratkaisovalta on työjärjestyksessä annettu.

Työjärjestyksessä määrätään, mitkä asiat on ratkaistava esittelystä.

Verojohtaja voi ottaa yksittäistapauksessa ratkaistavakseen asian, joka muutoin olisi hänen alaisensa ratkaistava.

Verotoimiston työjärjestyksen vahvistaa verojohtaja.

Asioiden käsittely atk-palvelutuotannossa

22 §

Atk-palvelutuotannolle kuuluvat asiat ratkaisee johtaja tai muu virkamies taikka henkilö, jolle sellainen toimivalta on työjärjestyksessä annettu.

Työjärjestyksessä määrätään, mitkä asiat on ratkaistava esittelystä.

Atk-palvelutuotannossa johtaja voi ottaa ratkaistavakseen asian, joka muutoin olisi hänen alaisensa ratkaistava.

Atk-palvelutuotannon työjärjestyksen vahvistaa atk-palvelutuotannon johtaja.

Virkojen kelpoisuusehdot ja nimittäminen

23 §

Yleisenä kelpoisuusvaatimuksena verohallinnon virkoihin on sellainen taito ja kyky, jota viran menestyksellinen hoitaminen edellyttää.

Pääjohtajalta, ylijohtajalta, johtajalta, apulaisjohtajalta ja lääninverojohtajalta edellytetään käytännössä osoitettua johtamistaitoa.

Lisäksi vaaditaan

1) pääjohtajalta ylempi korkeakoulututkinto sekä ylijohtajalta, johtajalta ja apulaisjohtajalta virkaan soveltuva ylempi korkeakoulututkinto tai ekonomin tutkinto,

2) lääninverojohtajan, lääninveroviraston verotusosaston ja perimisosaston osastopäällikön, perintätuomiston ja asianvalvojan virkaan oikeustieteen kandidaatin tutkinto,

3) lääninveroviraston muun kuin edellä 2 kohdassa tarkoitetun osastopäällikön ja toimistopäällikön sekä atk-päällikön, vanhemman verotarkastajan, esittelijän, verojohtajan, apulaisverojohtajan ja verotoimiston osastopäällikön virkaan soveltuva ylempi korkeakoulututkinto tai ekonomin tutkinto,

4) yleissihteerin, verosihteerin, lääninveroviraston kamreerin ja verotoimiston toimistopäällikön virkaan soveltuva korkeakoulututkinto,

5) atk-tarkastajan, verotarkastajan, lääninveroviraston toimistotarkastajan, veroesittelijän ja apulaiskamreerin virkaan soveltuva korkeakoulututkinto tai merkonomin tutkinto, sekä

6) apulaistoimistopäällikön ja apulaisverosihteerin virkaan soveltuva korkeakoulututkinto, merkonomin tutkinto tai ylioppilastutkinto.

Vanhemman verotarkastajan, verojohtajan, apulaisverojohtajan ja verotoimiston osastopäällikön virkaan on kelpoinen myös varantaarin tutkinnon tai verovirkamiestutkinnon suorittanut henkilö, joka on ollut verohallinnon palveluksessa vähintään 5 vuotta ja jolla asianomaisen verohallinnossa saama kokemus huomioon ottaen on katsottava olevan edellytykset viran menestykselliseen hoitamiseen.

24 §

Verohallituksen pääjohtajan sekä ylijohtajan virka täytetään haettavaksi julistamatta.

Johtajan sekä verohallitukseen sijoitetun verohallinnon muun viran sekä lääninverojohtajan viran julistaa haettavaksi verohallitus.

Atk-palvelutuotantoon sijoitetun verohallinnon muun viran julistaa haettavaksi atk-palvelutuotanto.

Lääninverovirastoon sijoitetun verohallinnon muun viran sekä verojohtajan viran julistaa haettavaksi lääninverovirasto ja verotoimistoon sijoitetun viran verotoimisto.

25 §

Tasavallan Presidentti nimittää pääjohtajan valtioneuvoston esityksestä.

Valtioneuvosto nimittää ylijohtajan, johtajan ja lääninverojohtajan.

Pääjohtaja nimittää muut verohallituksen virkamiehet, jollei tätä oikeutta ole työjärjestyksessä annettu ylijohtajalle, johtajalle tai muulle virkamiehelle.

Atk-palvelutuotantoon sijoitetun virkamiehen nimittää atk-palvelutuotannon johtaja, jollei tätä oikeutta ole työjärjestyksessä annettu muulle virkamiehelle.

Lääninverovirasto nimittää muut lääninveroviraston virkamiehet sekä kuultuaan veropiiriin kuuluvien kuntien kunnanhallituksia verojohtajan. Verotoimisto nimittää muut verotoimiston virkamiehet.

Tilapäisen virkamiehen ja työsovimussuhteen henkilöstön ottaa verohallitukseen verohallitus, lääninverovirastoon lääninverovirasto ja verotoimistoon verotoimisto.

Vir kavapauden myöntäminen ja virkaatoimittavan virkamiehen ottaminen

26 §

Pääjohtajalle myöntää virkavapautta valtiovainministeriö. Yli vuoden kestävä muun kuin sellaisen virkavapauden, johon virkamiehellä on oikeus lain tai virkaehtosopimuksen nojalla, myöntää kuitenkin pääjohtajalle valtioneuvosto.

Ylijohtajalle ja johtajalle myöntää virkavapautta pääjohtaja. Yli vuoden kestävä muun kuin sellaisen virkavapauden, johon virkamiehellä on oikeus lain tai virkaehtosopimuksen nojalla, myöntää kuitenkin ylijohtajalle ja johtajalle valtiovainministeriö.

Virkavapauden myöntää muille kuin 1 ja 2 momentissa mainituille verohallituksen virkamiehille, lääninverojohtajille sekä atk-palvelutuotannon johtajalle verohallitus, verojohtajille sekä lääninverovirastoihin sijoitetuille verohallinnon virkamiehille lääninverovirasto ja ve-

rotoimistoihin sijoitetuille virkamiehille verotoimisto sen mukaan kuin työjärjestyksessä määrätään.

27 §

Viran väliaikaisen hoitajan ottamisesta avoimna olevaan virkaan tai viran hoitamisesta enintään vuoden kestävä virkavapauden aikana päättää se viranomainen tai virkamies, joka myöntää virkavapauden.

Viran hoitamisesta yli vuoden kestävä virkavapauden aikana päättää nimittävä viranomainen.

Pääjohtajan viransijaisen ottaa kuitenkin yli vuodeksi valtioneuvosto ja ylijohtajan ja johtajan viransijaisen yli vuodeksi valtiovarainministeriö.

28 §

Pääjohtajan ollessa estynyt toimii hänen sijaisenaan valtiovarainministeriön tehtävään määräämä ylijohtaja.

Ylijohtajan ja johtajan sijaisen määrää pääjohtaja.

Erinäisiä säännöksiä

29 §

Verohallitus voi määrätä, että joissakin veropiireissä verotoimiston nimenä on verovirasto.

30 §

Verohallitus määrää verohallintoon perustettujen virkojen sijoittamisesta verohallinnon virastoihin sekä lääninverovirastoihin perustettujen virkojen sijoittamisesta lääninverovirastoihin ja verotoimistoihin perustettujen virkojen sijoittamisesta verotoimistoihin.

31 §

Pääjohtajaa ja ylijohtajaa syytetään virkavirheestä Helsingin hovioikeudessa ja lääninverojohtajaa siinä hovioikeudessa, jonka tuomiopiiriin lääninveroviraston sijaintipaikkakunta kuuluu.

Muita verohallinnon virkamiehiä syytetään virkavirheestä asianomaisessa alioikeudessa.

Voimaantulo

32 §

Tämä asetus tulee voimaan päivänä kuuta 1991. Tällä asetuksella kumotaan verohallinnosta 25 päivänä maaliskuuta 1988 annetun asetuksen (278/88) 1—37 §, 51 §, 54 §, 58 §, 61—65 § sekä 67—68 §.

Ennen tämän asetuksen voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.